

ע"פ 1370/19 - אהרון אבו סעלוק, סמי אבו סעלוק נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים
ע"פ 1370/19

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופטת י' וילנר

המערערים: 1. אהרון אבו סעלוק
2. סמי אבו סעלוק

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי באר שבע
בת"פ 43909-05-17 ות"פ 59443-03-17 שניתן
ביום 21.01.2019 על ידי כבוד השופט ד' בן טולילה

תאריך הישיבה: א' בתמוז התשע"ט (04.07.2019)

בשם המערערים: עו"ד אחמד חמזה יונס
בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר
בשם שירות המבחן: עו"ס ברכה וייס

פסק-דין

השופט י' עמית:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט ד' בן טולילה) מיום 21.1.2019, בו הושתו על המערערים 32 חודשי מאסר ו-12 חודשי מאסר בפועל (בהתאמה), וכן מאסר על תנאי, חובת פיצוי למתלונן וקנס.

1. ואלו הם עיקרי העובדות הצריכות לעניין: המערער 1 (להלן: אהרון) והמערער 2 (להלן: סמי) הם אחים. בשנת 2016 פרץ סכסוך בין משפחת המערערים לבין המתלונן, על רקע אירועי אלימות בין המתלונן לבין אח נוסף של המערערים בשם ספי. בשלב מסוים נערכה סולחה בין הניצים, אולם ככל הנראה לא נתקררה דעתו של המתלונן,

ובחלוף מספר חודשים, ביום 18.3.2017, הוא תקף ביחד עם אנשים נוספים את ספי.

המענה לתקיפה הגיע כבר למחרת. ביום 19.3.2017, שלושת האחים נסעו ברכב ביישוב ערוער בו הם מתגוררים. אהרון הוא שנהג ברכב. בשלב מסוים ירד ספי מן הרכב, ואילו אהרון וסמי המשיכו בניסיעה בשעה שרכב המזדה שלפניהם היה נהוג בידי המתלונן, כשלצדו יושב קטין. מכאן ואילך תועדו ההתרחשויות על ידי שתי מצלמות ניידות שהוצבו בבניין הפונה לרחוב, וכך ניתן לתאר את שאירע: אהרון הגביר לפתע את מהירות הנסיעה והתנגש בעוצמה בחלקו האחורי של רכב המזדה שלפניו. רכב המזדה – ובו המתלונן והקטין – נהדף, סטה לנתיב הנגדי, התנגש ברכב שחלף ממול ונעצר כשהוא בזווית של 90 מעלות. הקטין שישב לצדו של המתלונן יצא מן הרכב ונמלט ברגל, ואילו המערערים יצאו מהרכב הפוגע והתנפלו על המתלונן בעודו יוצא מן הרכב הנפגע. במקביל הגיח ספי (שהגיע ברגל) כשהוא מצויד באלה, ושלושת האחים היכו את המתלונן מכות נמרצות. בחלוף מספר שניות הגיע ברכבו אל הזירה קרוב משפחה של המתלונן (להלן: עמאד), בלם ונעצר תוך שהוא פוגע קלות באמצעות רכבו בארבעת המתגוששים. עמאד יצא מרכבו וניגש לתא המטען, ככל הנראה כדי לשלוף אלה או מוט, ואז שניים מהאחים תקפו גם אותו כשהם מכים אותו נמרצות באמצעות האלה. בהמשך התפתחה קטטה רבתי ברחוב, שבסופה המתלונן הובהל לבית החולים וטופל בגין פציעה בראש ופצעי שפשוף שונים, וסמי ספג גם הוא חבלות בכל חלקי גופו.

2. המערערים, אהרון וסמי, הורשעו על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירה של פציעה בניסבות מחמירות לפי סעיף 334 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. אהרון, שנהג ברכב הפוגע והתנגש בעוצמה ברכב בו נהג המתלונן, הורשע בנוסף בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק זה.

3. בגזר דינו, בית המשפט המחוזי עמד על החומרה היתרה הטמונה במעשים שבוצעו. בין היתר, צוין כי אהרון התנגש בעוצמה ברכבו של המתלונן בשעה שישב בו גם קטין (שזהותו לא הובררה); כי האירוע עצמו התרחש בתוך הכפר, במקום שבו היו הולכי רגל ועוברים ושבים; וכי המערערים היכו את המתלונן תוך שימוש באלות. בית המשפט הוסיף וציין כי אלמלא עמאד הגיע לזירה, ייתכן כי האירוע היה מסתיים בתוצאות קשות בהרבה, בהינתן שמדובר בשלושה שתקפו אחד באמצעות אלות. על רקע האמור, ולאחר שסקר את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מסוג זה, בית המשפט העמיד את מתחם הענישה של אהרון על 32-65 חודשי מאסר בפועל, ואת מתחם הענישה של סמי על 12-28 חודשי מאסר בפועל.

מאחר שהמערערים נעדרי עבר פלילי ובהתחשב בהודאתם בביצוע העבירות, העמיד בית המשפט את העונש על הצד הנמוך של המתחם. עם זאת, בית המשפט לא שוכנע כי קיימים שיקולי המצדיקים סטייה לקולה ממתחם הענישה. בית המשפט גזר אפוא על אהרון עונש של 32 חודשי מאסר בפועל, ועל סמי 12 חודשי מאסר בפועל. כן נגזרו על השניים תקופות מאסר על תנאי; פיצוי למתלונן בסך 8,000 ₪ כל אחד; וקנס בסך 2,000 ₪ או 10 ימי מעצר תמורתו כל אחד. בנוסף, רישיון הנהיגה של אהרון נפסל לתקופה של 10 חודשים מיום שחרורו ממאסר.

על גזר דינם הגישו המערערים את הערעור שלפנינו (יצוין כי ערעורו של אהרון אינו מופנה נגד רכיב הפיצוי בגזר הדין). עוד יצוין כי המדינה הסכימה לעיכוב ביצוע עונש המאסר של סמי עד להכרעה בערעור, ואילו בקשתו של אהרון לעיכוב ביצוע נדחתה על ידי חברי, השופט מינץ, בהחלטתו מיום 27.2.2019.

4. בתמצית, המערערים טוענים כי בית המשפט ניתח את הסרטון מבלי שהוגשה חוות דעת בדבר תקינותו; כי בית המשפט התעלם ממעשיו של עמאד, שניסה לדרוס את המערערים; כי יש מקום להקל בעונשם לנוכח העונש שנגזר על עמאד; כי יש מקום לייחס משקל נוסף להסכם הסולחה שנערך בין המשפחות, בפרט לאור עמדתו של אביו של המתלונן; וכי תסקירי שירות המבחן מצדיקים גם הם התערבות בגזר דינו של בית משפט קמא.

מנגד, הדגישה המדינה את חומרת מעשיהם של המערערים, שבאורח נס לא הובילו לתוצאות חמורות יותר. באשר לעמאד, המדינה טוענת כי יש מקום להבחין בין עניינו לבין עניינם של המערערים, שכן הוא נקלע לזירה במקרה, פעל בתגובה למעשי המערערים שתקפו בן משפחה שלו באמצעות אלות, ואף הביע לאחר מכן חרטה כנה על מעשיו והשתלב בהליך שיקום, בניגוד למערערים שלא הביעו בשעתו רצון להשתלב בהליך שיקום. עוד טענה המדינה כי מסמכי הסולחה שהוצגו על ידי המערערים אינם מלמדים על חרטה כנה.

5. דין הערעור להידחות.

נקודת המוצא היא כי אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, למעט במקרים של חריגה רבתי מרף הענישה הנוהג (ראו, מבין רבים, ע"פ 1271/17 חזקיה נ' מדינת ישראל (30.3.2017)). לא זה המקרה שלפנינו. סרטון אחד שווה אלף מילים, וצפייה בסרטון מעידה כאלף עדים על החומרה היתרה הטמונה במעשיהם של המערערים. תחילתו של האירוע בהתנגשות מכוונת ועוצמתית ברכבו של המתלונן, בבחינת "סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה" פשוטו כמשמעו, עבירה שהעונש המרבי בגינה הוא 20 שנות מאסר. כל זאת, בכביש צר באזור מאוכלס, מה שהוביל להתנגשות רכבו של המתלונן ברכב תמים שנסע בנתיב הנגדי. אכן, בדין העיר בית משפט קמא כי באורח נס לא נפגעו במהלך האירוע אנשים נוספים.

המשכו של האירוע במתקפה אלימה למדי של המערערים, שהפליאו מכותיהם במתלונן ובעמאד, לרבות באמצעות אלות, באמצע הרחוב, בצהרי היום, לעיני עוברי אורח, מבלי שמוראו של איש עליהם. בהקשר זה, אין יסוד לטענת המערערים כי יש לגזור את עונשם מעונשו של עמאד. ההבחנה שערך בית משפט קמא בין חלקם של המערערים באירוע לבין חלקו של עמאד, שנקלע לזירה באקראי והגיב למתקפה שכוונה כלפי קרוב משפחתו - מבוססת היטב. אף איני מקבל את טענת המערערים כי עמאד ניסה לדרוס אותם, באשר צפייה בסרטון מעלה בבירור כי עמאד האט ובלם, והדעת נותנת כי אילו רצה לדרוס את המערערים - לא היה בולם כפי שעשה.

6. בסיכומי של דבר, בית המשפט השית על המערערים את העונש בתחתית המתחם שנקבע. בנסיבות אלו, אף בהינתן התרשמותו החיובית של שירות המבחן (בפרט התרשמותו מאהרון), אין עילה להתערבותו. באשר לקיומה של סולחה בין משפחות הצדדים, הרי שלפי האמור בגזר דינו של בית משפט קמא, נתון זה נלקח בחשבון (הגם שבית המשפט מצא לייחס לו משקל מועט), ולא מצאתי ממש בטענה כי היה על בית המשפט ליתן לכך משקל נוסף. בנסיבות אלו, איני רואה להידרש לסוגיה העקרונית בדבר מקומה של הסולחה בשלב גזירת הדין. השאלה אם הגיעה העת (לדבר) על הסולחה (בפרפרזה למאמרו המצוטט של השופט רון שפירא "הגיעה העת לסולחה", הפרקליט מח 433 (2006)) ואם יש לבחון מחדש את הגישה הרואה בקיומה של סולחה שיקול לקולה - או שמא מדובר במוסד אנכרוניסטי שחלף זמנו בחברה מודרנית - היא שאלה נכבדה, ואותירה לעת מצוא.

7. אי לכך, הערעור נדחה.

המערער 2 יתייצב לריצוי עונשו ביס"ר דקל ביום 14.7.2019 עד לשעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות. על
המערער 2 לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, בטלפונים
08-9787377, 08-9787336.

ניתהיום, ה' בתמוזתשע"ט (8.7.2019).

שופטת

שופט

שופט
